

Lönestrukturstatistik, landstingskommunal sektor 2009

AM0105

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
A Administrativa och legala uppgifter	2
A.1 Ämnesområde	2
A.2 Statistikområde.....	2
A.3 SOS-klassificering.....	2
A.4 Statistikansvarig.....	2
A.5 Statistikproducent.....	3
A.6 Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8 Gallringsföreskrifter	3
A.9 EU-reglering	3
A.10 Syfte och historik.....	3
A.11 Statistikanvändning.....	3
A.12 Uppläggning och genomförande.....	4
A.13 Internationell rapportering	4
A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B Kvalitetsdeklaration.....	4
B.0 Inledning	4
B.1 Innehåll	4
1.1 Statistiska målstorheter	4
1.1.1 Objekt och population	4
1.1.2 Variabler.....	5
1.1.3 Statistiska mått	7
1.1.4 Redovisningsgrupper.....	7
1.1.5 Referenstider	7
1.2 Fullständighet.....	7
B.2 Tillförlitlighet.....	7
2.1 Tillförlitlighet totalt.....	7
2.2 Osäkerhetskällor.....	8
2.2.1 Urval.....	8
2.2.2 Ramtäckning	8
2.2.3 Mätning	8
2.2.4 Svartsbortfall	8
2.2.5 Bearbetning	8

2.2.6	Modellantaganden	8
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	8
B.3	<i>Aktualitet</i>	9
3.1	Frekvens	9
3.2	Framställningstid	9
3.3	Punktlighet	9
B.4	<i>Jämförbarhet och sammanvändbarhet</i>	9
4.1	Jämförbarhet över tiden	9
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	10
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	11
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	11
5.1	Spridningsformer	11
5.2	Presentation	11
5.3	Dokumentation	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	11
5.5	Upplysningstjänster	11

A Administrativa och legala uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Arbetsmarknad.

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Löner och arbetskostnader.

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja.

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Medlingsinstitutet (MI)
Postadress: Box 1236
111 82 Stockholm
Besöksadress: Tullgränd 4
Kontaktperson: Lena Holmlund
Telefon: 08 – 545 292 40
Telefax: 08 – 650 68 36
E-post: fornamn.efternamn@mi.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	SCB
<i>Postadress:</i>	701 89 Örebro
<i>Besöksadress:</i>	Klostergatan 23
<i>Kontaktperson:</i>	Leif Norén
<i>Telefon:</i>	019 – 17 64 78
<i>Telefax</i>	
<i>E-post:</i>	fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

A.9 EU-reglering

Nej

A.10 Syfte och historik

Syftet med undersökningen är att årligen belysa löner och sysselsättning inom landstingen i termer av nivå, struktur och utveckling.

Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Landsting (tidigare Kommun- respektive Landstingsförbundet) har sedan 1965 samarbetat med att ta fram statistik över landstingsanställd personal. Samarbetet har tillkommit för att undvika dubbelinsamling av statistik, då Sveriges Kommuner och Landsting varje år samlar in löneuppgifter till sin förhandlingsstatistik.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används som utvärderings- och planeringsunderlag på såväl riksnivå som regional nivå. Andra användningsområden är som underlag för lönestrukturanalyser och jämförande lönestatistik.

Huvudsakliga användare av statistiken är massmedia, departement, landsting, kommuner med flera offentliga organ samt forskare och organisationer.

A.12 Uppläggnings- och genomförande

Sveriges Kommuner och Landsting samlar in individuppgifter från samtliga landstingsinrättningar. Efter viss granskning och bearbetning vidarebefordras materialet till SCB.

A.13 Internationell rapportering

Ej aktuellt.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Medlingsinstitutet ansvarar för eventuella förändringar.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Syftet med undersökningen är att årligen belysa löner och sysselsättning inom landstingen i termer av nivå, struktur och utveckling.

Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Landsting samarbetar med att ta fram statistiken.

Statistiken används som utvärderings- och planeringsunderlag på såväl riksnivå som regional nivå. Andra användningsområden är som underlag för lönestrukturanalyser och jämförande lönestatistik.

Huvudsakliga användare av statistiken är massmedia, departement, landsting, kommuner med flera offentliga organ samt forskare och olika organisationer. Undersökningsmaterialet används även som underlag för internationell rapportering.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Statistiken redovisar bl.a. medel- och medianlöner samt antal sysselsatta för olika grupper av landstingsanställd personal. Indelningen i grupper görs bland annat efter ålder, kön, utbildning och yrke.

1.1.1 Objekt och population

Målobjekten utgörs av anställda inom landstingen den 1 november 2009 vars anställningsform regleras av kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser (AB). Anställda i landstingsägda bolag ingår inte utan redovisas i statistiken för den privata sektorn. Vidare exkluderas anställda som är heltidstjänstlediga, arvodesanställda och förtroendevalda.

I undersökningen definieras två målpopulationer. En för statistiken över sysselsättning och en för statistiken över löner. Dessa populationer är inte identiska och definieras enligt följande:

Sysselsättningspopulation

I sysselsättningspopulationen ingår arbetstagare som var anställda den 1:a november 2009 samt arbetstagare med timlön som fått ersättning, minst 100 kronor exklusive rörliga lönetillägg, utbetald i november för tid arbetad under oktober.

Lönepopulation

Lönepopulationen utgår från sysselsättningspopulationen men innehåller endast personer som under mät månaden var mellan 18 och 65 år. Dessutom exkluderas personer med tjänstgöringsomfattning mindre än fem procent samt arbetstagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

I både sysselsättnings- och lönepopulationen kan en person förekomma, och räknas, flera gånger om denne uppehåller flera tjänster. Således räknas antalet tjänster, inte antalet personer.

År 2009 ingick 232 800 poster i sysselsättningspopulationen och 227 300 poster i lönepopulationen.

1.1.2 Variabler

Anställningsform

Det förekommer tre olika anställningsformer i redovisningen, Heltid, Deltid och Övriga. Övriga består huvudsakligen av timanställda där ersättning utgår per arbetad timme. Observera att heltidsanställda ibland kan vara deltidstjänstgörande p.g.a. partiell tjänstledighet. De som tillhör anställningsformerna Deltid och Övriga kan ibland vara heltidstjänstgörande.

Grundlön

Med grundlön avses avtalad lön inklusive **fasta lönetillägg**. I det fall tjänstgöringens omfattning inte avser heltid räknas grundlönen om till heltid. Grundlönen räknas per individ om till att motsvara heltid med hjälp av tjänstgöringens omfattning. På liknande sätt räknas grundlönen för timanställda upp till en lön motsvarande 165 timmars arbete.

Fasta lönetillägg

Med fasta lönetillägg avses huvudsakligen tillägg som är knutna till anställningens tjänst och oberoende av arbetstidens förläggning.

Heltidspersoner

Antalet heltidspersoner i en redovisningsgrupp beräknas som summan av **tjänstgöringens omfattning** för de anställningar som tillhör redovisningsgruppen i undersökningsmaterialet. Till exempel summeras två anställningar med 60 procent respektive 40 procent tjänstgöringsomfattning inom ett visst län till en heltidsperson i detta län.

Kön

Uppgifter om kön hämtas från individens personnummer.

Landsting

Med landsting avses i normalfallet individens tjänsteställe. Indelningen följer 2009 års regionala indelning.

Län

Med län avses i normalfallet individens tjänsteställe. Länsindelningen följer 2009 års regionala indelning.

Månadslön

Med månadslön avses anställningens sammanlagda grundlön plus **rörliga lönetillägg**. Övertidsersättning ingår inte. I de fall **tjänstgöringens omfattning** inte avser heltid räknas grundlönen och de rörliga lönetilläggen om till att avse heltid. Summan av de uppräknade rörliga tilläggen för en individ antas inte kunna överstiga 50 procent av grundlönen. Om så är fallet används det högsta värdet av endera de utbetalda rörliga tilläggen eller 50 procent av grundlönen istället för de uppräknade rörliga tilläggen.

Nyanställda/avgångna

Med Nyanställda avses de individer som tillkommit i årets undersökning, med Avgångna avses de individer som fanns med i föregående års undersökning men som saknas i årets.

Offentlig sektor

Med offentlig sektor avses Primärkommunala, Landstingskommunala och Statliga verksamhetsområden.

Region

Region är definierad enligt följande: *Östra Sverige*: Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Örebro och Västmanlands län. *Södra Sverige*: Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Skåne, Hallands och Västra Götalands län. *Norra Sverige*: Värmlands, Dalarnas, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Notera att Gotlands län inte ingår i redovisningen, då sjukvårdspersonal anställd i Gotlands län definieras som anställd inom primärkommunal sektor.

Rörliga lönetillägg

Med rörliga lönetillägg avses tillägg knutna till arbetstidens förläggning, t.ex. OB., jour- och beredskapsersättning. Även vissa övriga, svårklassificerade tillägg förs hit.

Tjänstgöringens omfattning

Med tjänstgöringens omfattning avses faktisk tjänstgöringstid i förhållande till heltid under mätmånaden.

Med heltidstjänstgörande avses den som antingen är *i*) heltidsanställd utan **partiell tjänstledighet** eller *ii*) timanställda som arbetat 165 timmar eller mer.

Med deltidstjänstgörande avses den som är *i*) heltidsanställd med partiell tjänstledighet eller *ii*) deltidsanställd med eller utan partiell tjänstledighet, eller *iii*) timanställda som arbetat mindre än 165 timmar under mätperioden.

Med tjänstledig avses *i*) den vars inrapporterade tjänstledighet är minst 100

procent av den överenskomna tjänstgöringens omfattning, eller *ii*) den vars utbetalda lön minus utbetalda rörliga tillägg och övertidstillägg inte överstiger 100 kronor.

Partiell tjänstledighet

Med partiell tjänstledighet avses föräldraledighet enligt lagen om allmän försäkring, lagen om rätt till ledighet för vård av barn, utbildning etc.

Utbildning

Klassificering av utbildningens nivå och inriktning för den högsta utbildningen har skett enligt Svensk Utbildningsnomenklatur (SUN). Uppgift om individer-
nas utbildning har hämtats från SCB:s utbildningsregister avseende år 2009.

Näringsgren

De anställda är indelade i verksamhetsområdena Hälso- och sjukvård samt Övrig verksamhet.

Yrke

Klassificering av yrke har skett enligt SSK som nära ansluter till den internationella yrkesnomenklaturen ISCO-88. Redovisning sker enligt SSK:s undergrupper på fyrsiffernivå.

Ålder

Med ålder avses uppnådd ålder under mät månaden.

1.1.3 Statistiska mått

Löneuppgifterna redovisas med *medellön*, *median*, *undre* och *övre kvartil* samt *förändring* från föregående år. Sysselsättningsuppgifterna redovisas dels med *antal* sysselsatta, dels med *förändring* av antal sysselsatta från föregående år.

1.1.4 Redovisningsgrupper

I SM-statistiken görs framförallt indelningar efter kön, region, SSK:s fyrsiffernivå, utbildningsnivå, utbildningsinriktning, verksamhetsområde, ålder, tjänstgöringens omfattning, anställningsform, landsting och månadslön.

1.1.5 Referenstider

Huvuddelen av uppgifterna avser 1 november 2009. Sysselsättning, lön och lönetillägg för timanställda samt lönetillägg för heltids- och deltidsanställda baseras på arbetad tid under oktober månad. Sysselsättning och grundlön för heltids- och deltidsanställda baseras på överenskommen sysselsättning och lön den 1 november 2009.

1.2. Fullständighet

Inte aktuellt.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistikens tillförlitlighet är enligt SCB:s bedömning god.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Undersökningen är en totalundersökning.

2.2.2 Ramtäckning

Ramtäckningsfel uppstår då rampopulation och målpopulation inte överensstämmer.

Övertäckning utgörs av anställda som inte tillhör målpopulationen men som ändå kommit med i undersökningen. Timavlönad personal som var anställd under oktober men inte från och med 1 november tillhör denna kategori.

Undertäckning utgörs av anställda som tillhör målpopulationen men som inte kommit med i undersökningen. Timavlönad personal som anställdes från och med 1 november samt ett mindre antal anställda under övriga centrala överenskommelser berörs. Några uppskattningar av storleken på undertäckningen är inte gjorda.

2.2.3 Mätning

Mätfel uppstår när felaktiga uppgifter lämnats och inte rättats i granskningen. Det kan t.ex. vara olika former av rörliga tillägg som för vissa yrkesgrupper är svåra att periodisera. Någon särskild studie har dock inte utförts för att kartlägga mätfelens omfattning och storlek.

2.2.4 Svartsbortfall

Objektsbortfall utgörs av icke inrapporterade anställda. Någon uppskattning av storleken på objektsfallet har inte gjorts. Partiellt bortfall utgörs av anställda för vilka mätvärden saknas på någon eller några variabler.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel uppkommer t.ex. i samband med dataregistrering och granskning. Materialet granskas av Sveriges Kommuner och Landsting. Storleken på dessa fel har inte beräknats.

2.2.6 Modellantaganden

Inga modellantaganden är gjorda.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Inga osäkerhetsmått redovisas.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Publicering sker i maj månad varje år.

3.2 Framställningstid

Omkring sex månader, från det att Sveriges Kommuner och Landsting under december 2009 samlade in uppgifterna tills det att SCB publicerar SM.

3.3 Punktlighet

I enlighet med publiceringsplanen utkom detta SM den 25 maj, 2010.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Till och med 2007 har yrkesvariabeln SSK nycklats från koder enligt *Befattningsklassificering för landsting*. Från och med 2008 nycklas SSK istället från en AID- Etikett-kod som ersatt den tidigare klassificeringen. Detta kodbyte har lett till vissa förändringar mellan SSK-grupper. Det gör att jämförelser av SSK före och efter 2008 måste göras med stor försiktighet.

Mättdpunkten var fr.o.m. 1965 den 1 oktober. Den ändrades 1973 till den 1:a mars, vilket resulterade i att 1972 års undersökning ställdes in. 1974 var mättdpunkten den 1: april. Från och med 1990 ändrades mättdpunkten till den 1:a november med undantag för 1991 års statistik då mättdpunkten var den 1:a oktober. Därför bör man vara försiktig vid jämförelser över tiden.

Från och med 1994 tas hänsyn till eventuell partiell tjänstledighet vid beräkningen av tjänstgöringens omfattning, vilket har medfört att den uppmätta sysselsättningsnivån har minskat något.

1995 överfördes huvudmannaskapet för cirka 20 000 sysselsatta inom omsorgen om psykiskt utvecklingsstörda samt inom särskolan till kommunerna. Ytterligare cirka 14 000 anställda inom omsorgen om psykiskt utvecklingsstörda överfördes 1996 till kommunerna. Dessutom fick cirka 5 000 anställda andra huvudmän under 1996.

Under 1997 ökade antalet sysselsatta inom landstingen p.g.a. att Sahlgrenska sjukhuset och Östra sjukhuset i Göteborg flyttades från den primärkommunala sektorn. Bortsett från denna förändring av huvudmannaskap minskade antalet sysselsatta inom landstingen med cirka 8 300 personer.

Under 1998 överfördes Malmö allmänna sjukhus (MAS) från den primärkommunala sektorn till den landstingskommunala sektorn.

Under 2000 genomfördes huvudmannaskapsförändringar i och med bolagiseringar, vilket fick till följd att antalet anställda inom landstingen minskade med cirka 15 000 personer.

Under 2001 genomfördes inga betydande huvudmannaskapsförändringar. Sammantaget flyttades cirka 1 300 anställda från landstingskommunal sektor,

medan cirka 200 tillkom, på grund av förändringar av huvudmannaskap. Under 2002 överfördes huvudmannaskapet från landstingskommunal sektor, huvudsakligen till privat sektor, för cirka 6 600 personer netto. Den övervägande delen av dessa förändringar skedde inom Stockholms Läns landsting.

Under 2003 återgick Helsingborgs och Ängelholms sjukhus med drygt 4 000 anställda till landstingets regi.

Under 2004 återgick Huddinge Universitetssjukhus med 7 400 anställda från privat sektor till verksamhet i landstingets regi. Utöver detta flyttades 1 100 anställda från landstingskommunal sektor medan 400 tillkom på grund av andra huvudmannaskapsförändringar.

Under 2005 genomfördes inga betydande huvudmannaskapsförändringar. 450 personer har tillkommit från kommuner och bolag. Privatiseringar och bolagiseringar har medfört att 250 personer flyttats från landstingskommunal sektor. År 2005 ingick anställda inom Kronobergs läns landsting i sysselsättningspopulationen men inte i lönepopulationen p.g.a. saknade värden på vissa lönevariabler. Detta medförde en minskning av lönepopulation med ungefär 5 000 poster.

Från och med 2006 års redovisning är antalsuppgifterna avrundade. Under 2006 genomfördes inga betydande huvudmannaskapsförändringar. 140 personer har tillkommit från bolag och fristående förvaltning. 100 personer har flyttats från landstingskommunal sektor till andra sektorer till följd av privatisering och bolagisering.

2007 överfördes Heby kommun från Västmanlands län till Uppsala län vilket berörde ca 150 personer. Flytt till privat- alternativt primärkommunal sektor samt bolagiseringar har medfört att ca 600 personer flyttats från landstingskommunal sektor.

2008 genomfördes inga betydande huvudmannaskapsförändringar. 970 personer överfördes från landstingskommunal sektor till andra sektorer till följd av privatisering och bolagisering.

Under 2009 överfördes ca 2 000 anställda från landstingskommunal sektor till privat sektor till följd av att Södertälje sjukhus i Stockholms län, samt Västmanlands läns folktandvård bolagiserades.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

SCB producerar även motsvarande strukturlönestatistik för den resterande delen av offentlig sektor samt för arbetare respektive tjänstemän inom den privata sektorn. Redovisningen sker dels i form av Statistiska Meddelanden för respektive undersökning, dels via de statistiska databaserna (SSD). Vid jämförelser mellan de olika Statistiska meddelandena måste olikheter i lönebegrepp, populationsavgränsning och mätperiod beaktas.

SCB publicerar även fr.o.m. 1999 undersökningen Konjunkturstatistik, löner för kommuner och landsting varje månad i form av ett Statistiskt Meddelande,

AM 49. Konjunkturstatistiken skiljer sig från strukturlönestatistiken på några viktiga punkter. Den största skillnaden är att strukturstatistiken samlar in uppgifter per individ medan konjunkturstatistiken samlar in uppgifter aggregerat per landsting.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Eftersom denna undersökning är individbaserad och innehåller uppgifter på personnummernivå, går den bra att använda tillsammans med annan statistik med uppgifter på samma nivå.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

SM:et och de statistiska databaserna utgör den huvudsakliga redovisningen av löne- och sysselsättningsstatistiken för landstingspersonal.

5.2 Presentation

Både i SM:et och i de statistiska databaserna presenteras tabeller, diagram och texter.

5.3 Dokumentation

Produkten är, utöver *Beskrivning av statistiken*, dokumenterad i SCB:s dokumentationsverktyg SCBDOK.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial. Forskare, utredare m.fl. kan eventuellt efter prövning få tillgång till avidentifierat uppgiftsmaterial för egen bearbetning. Personnummer lämnas dock aldrig ut på grund av sekretesskäl.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor om statistiken kontaktas SCB:

Leif Norén,

tfn 019 - 17 64 78,

e-post: foramn.efternamn@scb.se

vid enheten för löne- och arbetskostnadsstatistik, SCB, 701 89 Örebro